

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัยในการศึกษาการเปรียบเทียบความตระหนักรู้เชิงอภิภาษาในด้านระบบเสียง คำ โครงสร้างประโยค และความหมายของเด็กไทยตามกลุ่มอายุ และแผนการศึกษามีขั้นตอนและรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.1 กลุ่มตัวอย่าง

ก่อนการทดสอบความตระหนักรู้เชิงอภิภาษา ได้มีการทดสอบความสามารถทางพุทธิปัญญา (cognitive ability) ของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 80 คน เพื่อคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างให้เหลือ 40 คน กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดเป็นนักเรียนจากโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ ประถมศึกษาปีที่ 4 ระดับละ 40 คน กลุ่มตัวอย่างทุกคนศึกษาในหลักสูตรปกติและหลักสูตรนานาชาติ หลักสูตรละ 40 คน ซึ่งทั้งหมดได้จากการสุ่มรายชื่ออย่างเป็นระบบ (Systematic Random Sampling) แล้วจึงให้กลุ่มตัวอย่างทั้งสองระดับชั้นและทั้งสองหลักสูตรทดสอบวัดระดับความสามารถทางพุทธิปัญญาด้วยแบบทดสอบชื่อ Raven's Coloured Progressive Matrices (ซึ่งได้กล่าวถึงรายละเอียดไว้ในหัวข้อ 3.3.1) กลุ่มตัวอย่างใช้เวลาในการทำแบบทดสอบจริงประมาณคนละ 7 นาที

คะแนนที่ได้ได้รับการเทียบกับระดับเซวอร์ปัญญาตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้แล้ว กล่าวคือ ผู้วิจัยได้นำผลคะแนนจากแบบทดสอบ Raven's Coloured Progressive Matrices ของกลุ่มตัวอย่างมาเทียบกับเกณฑ์ระดับสติปัญญา (WISC: Wechsler Intelligence Scale for Children) ผลการทดสอบกลุ่มตัวอย่างทั้ง 80 คนโดยรวมพบว่า

กลุ่มตัวอย่างในช่วงอายุ 5-6 ปีหลักสูตรปกติจำนวน 20 คนมีระดับสติปัญญา (WISC) อยู่ในช่วง 79-111

กลุ่มตัวอย่างในช่วงอายุ 5-6 ปีหลักสูตรนานาชาติจำนวน 20 คนมีระดับสติปัญญา (WISC) อยู่ในช่วง 70-106

กลุ่มตัวอย่างในช่วงอายุ 8-9 ปีหลักสูตรปกติจำนวน 20 คนมีระดับสติปัญญา (WISC) อยู่ในช่วง 89-113

กลุ่มตัวอย่างในช่วงอายุ 8-9 ปีหลักสูตรนานาชาติจำนวน 20 คนมีระดับสติปัญญา (WISC) อยู่ในช่วง 96-111

จากนั้นจึงนำผลการทดสอบดังกล่าวมาพิจารณาร่วมกับข้อมูลอื่นๆ ของเด็กที่ได้จากแบบสอบถามซึ่งครูประจำชั้นและผู้ปกครองเป็นผู้ประเมิน ทั้งนี้เพื่อคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกันมากที่สุดในแต่ละกลุ่ม ซึ่งกลุ่มตัวอย่างจำนวน 40 คนที่ผ่านการคัดเลือกแล้วเป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีคะแนนเทียบเท่าระดับสติปัญญา (WISC) อยู่ในช่วงต่างๆ ดังนี้

กลุ่มตัวอย่างในช่วงอายุ 5-6 ปีหลักสูตรปกติจำนวน 10 คนมีระดับสติปัญญา (WISC) อยู่ในช่วง 89-104

กลุ่มตัวอย่างในช่วงอายุ 5-6 ปีหลักสูตรนานาชาติจำนวน 10 คนมีระดับสติปัญญา (WISC) อยู่ในช่วง 91-106

กลุ่มตัวอย่างในช่วงอายุ 8-9 ปีหลักสูตรปกติจำนวน 10 คนมีระดับสติปัญญา (WISC) อยู่ในช่วง 98-106

กลุ่มตัวอย่างในช่วงอายุ 8-9 ปีหลักสูตรนานาชาติจำนวน 10 คนมีระดับสติปัญญา (WISC) อยู่ในช่วง 99-106

กลุ่มตัวอย่างที่ผ่านการคัดเลือกจากการทดสอบความสามารถทางพุทธิปัญญาแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาหลักสูตรปกติและกลุ่มที่ศึกษาหลักสูตรนานาชาติ กลุ่มละ 20 คน แต่ละกลุ่มแยกเป็นกลุ่มอายุ 5 - 6 ปี และ 8 - 9 ปี ซึ่งเป็นช่วงอายุที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ ปีที่ 4 ตามลำดับ อย่างละ 10 คนเท่าๆ กัน รวมจำนวนทั้งสิ้น 40 คน เป็นเพศชาย 20 คน เพศหญิง 20 คน อย่างไรก็ตาม มิได้มีการศึกษาปัจจัยด้านเพศในงานวิจัยนี้

กลุ่มตัวอย่างทุกคนมีบิดามารดาเป็นคนไทย และมีครอบครัวที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมอยู่ในระดับใกล้เคียงกัน ในกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาหลักสูตรปกติจะเป็นกลุ่มที่เริ่มมีการเรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศในชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาหลักสูตรนานาชาติเป็นกลุ่มที่ใช้ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษในการสนทนาที่โรงเรียน เด็กกลุ่มนี้มีภาวะสองภาษาในลักษณะที่ไม่ได้เกิดจากการเรียนรู้สองภาษาพร้อมๆ กันมาตั้งแต่เกิด (simultaneous bilingualism) แต่เป็นการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สองภายหลังจากรู้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่มาแล้ว (sequential bilingualism) กลุ่มที่ศึกษาหลักสูตรนานาชาตินี้ยังผ่านการประเมินจากอาจารย์ผู้สอนว่ามีทักษะการใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษอยู่ในระดับใกล้เคียงกัน

สาเหตุที่ผู้วิจัยเลือกศึกษากลุ่มตัวอย่างที่มีอายุอยู่ในช่วง 5 – 6 ปี และ 8 – 9 ปี เนื่องจาก ทั้งสองช่วงอายุมีความแตกต่างกันในเรื่องระดับการพัฒนาของการรับรู้ทางพุทธิปัญญา (stages of cognitive development) ตามการจำแนกของ Piaget (1959) กล่าวคือ ช่วงอายุ 5 – 6 ปี เป็นช่วงอายุที่มีการรับรู้ทางพุทธิปัญญาอยู่ในขั้นก่อนภาวะปฏิบัติการ (pre-operation thought) ซึ่งเป็นขั้นที่เด็กมีการใช้สัญลักษณ์ มีการพัฒนาความจำและการใช้จินตนาการ การใช้ภาษาในช่วงอายุนี้อาจเริ่มมีการพัฒนาเต็มที่ แม้จะยังไม่สามารถคิดอย่างเป็นเหตุเป็นผลได้เต็มที่และไม่สามารถมองเหตุการณ์หรือสถานการณ์ในมุมมองของบุคคลอื่นได้ก็ตาม ในขณะที่ช่วงอายุ 8 – 9 ปี เป็นช่วงอายุที่มีการรับรู้ทางพุทธิปัญญาอยู่ในขั้นปฏิบัติการ (concrete operations) ซึ่งเป็นขั้นที่เด็กมีการใช้สัญลักษณ์ที่เป็นรูปธรรมอย่างเป็นระบบและเป็นเหตุเป็นผล รวมทั้งเริ่มมีการมองในมุมมองของผู้อื่นซึ่งก็คือความสามารถในการพิจารณาสถานการณ์หนึ่งๆ ได้หลายมุมมอง

ดังนั้น ระดับขั้นของการพัฒนาการรับรู้ทางพุทธิปัญญาที่ต่างกันอาจเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การพัฒนาทางภาษาของเด็กแตกต่างกัน และเป็นสิ่งที่ช่วยอธิบายถึงความแตกต่างในเรื่องความตระหนักรู้เชิงอภิภาษาของกลุ่มตัวอย่างทั้งสองช่วงอายุ

3.2 สถานที่ที่ใช้ในงานวิจัย

สถานที่ที่ผู้วิจัยใช้ทำการทดสอบเป็นห้องพักครู ห้องเรียน ห้องสมุด และห้องสนทนา การของโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ซึ่งผู้วิจัยได้รับอนุญาตจากทางโรงเรียนให้ใช้เพื่อเก็บข้อมูล ห้องดังกล่าวเป็นห้องที่ไม่มีเสียงรบกวนสมาธิของกลุ่มตัวอย่างแต่อย่างใด

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

3.3.1 แบบทดสอบ

3.3.1.1 การทดสอบความสามารถทางพุทธิปัญญา

แบบทดสอบวัดความสามารถทางพุทธิปัญญา (cognitive ability) ที่ใช้ในงานวิจัยนี้มีชื่อว่า Raven's Coloured Progressive Matrices โดย John C. Raven แบบทดสอบนี้เป็นแบบทดสอบที่ช่วยลดข้อจำกัดทางด้านภาษาและวัฒนธรรมที่ใช้กับเด็กในช่วงอายุ 5 – 12 ปี

แบบทดสอบนี้ใช้วัดการใช้เหตุผลด้านตำแหน่ง ขนาด รวมถึงเขาวงกตปัญญาโดยทั่วไป มีทั้งสิ้น 36 ข้อ แต่ละข้อจะมีภาพใหญ่ 1 ภาพ ซึ่งมีส่วนหนึ่งของภาพเว้นว่างไว้ และมีภาพเล็ก

ขนาดเท่ากับส่วนที่เว้นว่างไปของภาพใหญ่อีก 6 ภาพ แต่ละภาพจะมีลวดลายต่างๆ ที่เหมือนหรือใกล้เคียงกับภาพใหญ่ แต่จะมีเพียงภาพเดียวเท่านั้นที่สอดคล้องเหมาะสมกับช่องว่างที่หายไปของภาพใหญ่ กลุ่มตัวอย่างจะได้ดูทั้งภาพใหญ่และภาพเล็กทั้งหมด จากนั้นจะต้องเลือกภาพเล็กที่มีความเหมาะสมกับช่องว่างที่หายไปของภาพใหญ่มากที่สุด คะแนนที่ได้จากการทดสอบวัดความสามารถทางพุทธิปัญญาเทียบเท่ากับระดับเชาวน์ปัญญา (WISC) ได้ดังนี้

จำนวนข้อ ที่ตอบถูก	เทียบเท่า WISC	จำนวนข้อ ที่ตอบถูก	เทียบเท่า WISC	จำนวนข้อ ที่ตอบถูก	เทียบเท่า WISC
8	65	18	82	28	99
9	67	19	84	29	101
10	68	20	86	30	103
11	70	21	87	31	104
12	72	22	89	32	106
13	74	23	91	33	108
14	75	24	92	34	110
15	77	25	94	35	111
16	79	26	96	36	113
17	80	27	98		

3.3.1.2 การทดสอบตระหนักรู้เชิงอภิภาษา

การทดสอบความตระหนักรู้เชิงอภิภาษามีแบบทดสอบทั้งสิ้น 10 แบบ โดยทดสอบครั้งละ 1 คน การทดสอบมีลักษณะคล้ายการชักชวนให้กลุ่มตัวอย่างเล่นเกม ซึ่งผู้วิจัยจะแจ้งให้กลุ่มตัวอย่างทราบก่อนการทดสอบทุกด้านว่า คำถามหรือเงื่อนไขที่ใช้ในการทดสอบแต่ละด้านเป็นเพียงข้อกำหนดที่ใช้ในสถานการณ์ขณะเล่นเกมเท่านั้น สิ่งที่กลุ่มตัวอย่างได้รับรู้มิใช่ข้อเท็จจริง

ทั้งหมด ทั้งนี้เพื่อมิให้กลุ่มตัวอย่างจดจำเงื่อนไขหรือข้อมูลที่ใช้ถามอันอาจจะมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงวิธีการคิดหรือการจดจำของกลุ่มตัวอย่างได้

กลุ่มตัวอย่างทุกกลุ่มใช้แบบทดสอบเดียวกันทั้งหมด ในการทดสอบแต่ละเรื่องมีการชักช่อมกับกลุ่มตัวอย่างจนเข้าใจวิธีการเลือกคำตอบอย่างถูกต้อง (familiarization) แล้วจึงเริ่มทดสอบจริง การทดสอบความสามารถในการตระหนักรู้เชิงอภิภาษาในภาษาไทย แบ่งการทดสอบเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านระบบเสียง (phonological awareness) ด้านคำ (word awareness) และด้านโครงสร้างประโยคและความหมาย (syntactic and semantic awareness) โดยกำหนดให้กลุ่มตัวอย่างเริ่มทดสอบจากส่วนที่ซับซ้อนน้อยกว่าไปสู่ส่วนที่ซับซ้อนมากกว่า ได้แก่ ด้านโครงสร้างประโยคและความหมาย ด้านคำ และด้านระบบเสียง แบ่งการทดสอบเป็นสองครั้ง ครั้งแรกเป็นการทดสอบด้านโครงสร้างประโยคและความหมาย และด้านคำ ส่วนครั้งที่สองเป็นการทดสอบด้านระบบเสียง การทดสอบแต่ละครั้งใช้เวลาประมาณ 20-30 นาที เมื่อชักช่อมกลุ่มตัวอย่างเข้าใจวิธีการทดสอบแล้วจึงเริ่มทดสอบจริง และในขณะที่ทดสอบมีการพูดคุยสนทนาเรื่องทั่วไปบ้างเพื่อมิให้กลุ่มตัวอย่างเกิดความเครียด รวมทั้งมีการพักในระหว่างการทดสอบเป็นช่วงๆ เพื่อมิให้กลุ่มตัวอย่างเหนื่อยล้าหรือเบื่อจนเกินไป

ระยะเวลาในการเก็บข้อมูลซึ่งรวมถึงขั้นตอนการทดสอบความสามารถทางพุทธิปัญญาทั้งสองช่วงอายุ และทั้งสองหลักสูตรรวมทั้งสิ้นประมาณ 4 เดือน การทดสอบแต่ละด้านมีรายละเอียดดังนี้

1) ด้านระบบเสียง (phonological awareness)

ด้านระบบเสียงมีการทดสอบ 3 แบบ คือ (1) การทดสอบเสียงสัมผัสสระ-พยัญชนะท้ายพยางค์ / วรรณยุกต์ของคำ (rhyme / tone detection) (2) การระบุหน่วยเสียง (phoneme identification) และ (3) การแทนที่หน่วยเสียง (phoneme substitution) ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1) การทดสอบเสียงสัมผัสสระ-พยัญชนะท้ายพยางค์ / วรรณยุกต์ของคำ (rhyme / tone detection)

การทดสอบเสียงสัมผัสสระ-พยัญชนะท้ายพยางค์ / วรรณยุกต์ของคำประยุกต์และดัดแปลงมาจากวิธีการทดสอบของ Ho and Bryant (1997) มีทั้งสิ้น 6 ข้อ เป็นด้านเสียงสัมผัสสระ-พยัญชนะท้ายพยางค์ (rhyme) และด้านวรรณยุกต์ (tone) อย่างละ 3 ข้อ เกณฑ์ที่ใช้ในการคัดเลือกคำต่างๆ ในแบบทดสอบจะคัดเลือกจากคำที่เด็กในวัย 5 - 6 ปีเข้าใจความหมาย ประกอบกับเป็นคำที่ใช้หน่วยเสียงครอบคลุมพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ประเภทหลักๆ ในระบบเสียงภาษาไทย

แบบทดสอบจะเรียงจากข้อที่ซับซ้อนน้อยที่สุดไปถึงข้อที่ซับซ้อนมากที่สุดในชุดเสียงสัมผัสสระ-พยัญชนะท้ายพยางค์ก่อน แล้วจึงตามด้วยชุดของวรรณยุกต์ แต่ละข้อจะมี 3 คำ ซึ่งเป็นคำต้นแบบ 1 คำ และคำที่ใช้เป็นตัวเลือก 2 คำ คำที่ใช้เป็นตัวเลือกคำใดคำหนึ่งจะมีลักษณะทางเสียงใกล้เคียงกับคำต้นแบบในด้านเสียงสัมผัสสระ-พยัญชนะท้ายพยางค์หรือด้านวรรณยุกต์ คำตอบที่ถูกต้องจะกระจายอยู่ในตัวเลือกทั้งสอง กลุ่มตัวอย่างจะต้องเลือกว่าคำในตัวเลือกใดมีเสียงคล้ายกับคำต้นแบบที่กำหนด

วิธีการที่ใช้ในการทดสอบ ผู้วิจัยจะให้กลุ่มตัวอย่างร่วมเล่นเกมที่ชื่อ “เลือกองค์กรักษ์” เกมนี้มีข้อกำหนดให้กลุ่มตัวอย่างมีหน้าที่ช่วยผู้วิจัยเลือกองค์กรักษ์ โดยสมมติให้กบและสุนัขเป็นองค์กรักษ์ของผู้วิจัย (ใช้ตุ๊กตากบและตุ๊กตาสุนัขเป็นอุปกรณ์ประกอบการทดสอบ) ในการทดสอบ ผู้วิจัยจะออกเสียงคำต้นแบบเป็นคำแรกและออกเสียงคำที่ใช้เป็นตัวเลือกทั้งสองคำเป็นลำดับถัดมาโดยมีการสมมติให้กลุ่มตัวอย่างเข้าใจว่า กบและสุนัขเป็นผู้ออกเสียงคำที่ใช้เป็นตัวเลือกทั้งสองคำซึ่งเป็นการใช้ตุ๊กตากบและสุนัขเป็นตัวแทนหรือสัญลักษณ์ของการออกเสียงตัวเลือกทั้งสองคำนี้ ในขั้นตอนการชักข้อม กลุ่มตัวอย่างจะได้รับการแนะนำให้เลือกกบหรือสุนัขซึ่งเป็นตัวแทนของเสียงที่ใกล้เคียงกับเสียงของคำต้นแบบ แล้วจึงดำเนินการทดสอบจริง

กลุ่มตัวอย่างอายุ 5 – 6 ปี ใช้เวลาในการทดสอบจริงประมาณ 4 - 5 นาที ส่วนกลุ่มตัวอย่างอายุ 8 – 9 ปี ใช้เวลาในการทดสอบจริงประมาณ 3 - 4 นาที คำต่างๆ ที่นำมาใช้ในการทดสอบทั้งด้านเสียงสัมผัสสระ-พยัญชนะท้ายพยางค์และด้านวรรณยุกต์มีรายละเอียดดังตารางที่ 3.1 และ ตารางที่ 3.2 ต่อไปนี้

ตารางที่ 3. 1

แสดงคำต่างๆ ที่ใช้เพื่อทดสอบความสามารถในการประเมินด้านเสียงสัมผัสสระ-พยัญชนะ

ท้ายพยางค์ของกลุ่มตัวอย่าง (✓ แสดงคำตอบที่ถูกต้องในแต่ละข้อ)

คำอธิบาย	ข้อ	คำต้นแบบ	ตัวเลือกที่ 1	ตัวเลือกที่ 2			
ตัวอย่างที่ใช้ ชักซ้อมก่อน การทดลอง	ก.	ยุ่ง	/juŋ/	ลิง	/liŋ/	✓ ลุง	/luŋ/
	ข.	สัน	/sǎn/	✓ หัน	/hǎn/	ห่าน	/hǎ:n/
	ค.	เห็ด	/hèt/	เด็ก	/dèk/	✓ เต็ด	/dèt/
พยัญชนะท้าย ต่างประเภทกัน	1.	แจก	/tɕè:k/	✓ แวก	/k ^h è:k/	แข่ง	/k ^h è:ŋ/
สระต่างกัน (สระต่ำ- สระกลาง)	2.	รุ่ม	/rôm/	ล้อม	/sôm/	✓ ส้ม	/sôm/
สระต่างกัน (สระยาว- สระสั้น)	3.	งาน	/ŋa:n/	จันทร	/tɕan/	✓ จาน	/tɕa:n/

ตารางที่ 3.2

แสดงคำต่างๆ ที่ใช้เพื่อทดสอบความสามารถในการประเมินด้านเสียงวรรณยุกต์

ของกลุ่มตัวอย่าง (✓ แสดงคำตอบที่ถูกต้องในแต่ละข้อ)

คำอธิบาย	ข้อ	คำต้นแบบ	ตัวเลือกที่ 1	ตัวเลือกที่ 2			
ตัวอย่างที่ใช้ ชักข้อมาก่อน การทดลอง	ก.	วัน	/wan/	ผัน	/fǎn/	✓ผัน	/fan/
	ข.	สี่	/sǐ:/	✓สี่	/p ^h ǐ:/	สี่	/p ^h ǐ:/
	ค.	ป่า	/pǎ:/	น้ำ	/ná:/	✓หน้า	/nǎ:/
รูปเขียน วรรณยุกต์และ การออกเสียง วรรณยุกต์ตรงกัน	1.	ยา	/ja:/	✓ป่า	/pa:/	ป่า	/pǎ:/
วรรณยุกต์ไม่ ปรากฏรูปเขียน	2.	รัก	/rǎk/	✓พัก	/p ^h ák/	ฝึก	/p ^h âk/
รูปเขียน วรรณยุกต์และ การออกเสียง วรรณยุกต์ ไม่ตรงกัน	3.	ไล่	/lâj/	✓ไซ้	/tɕ ^h âj/	ไซ้	/tɕ ^h âj/

2) การระบุหน่วยเสียง (phoneme identification)

การระบุหน่วยเสียงเป็นการทดสอบว่ากลุ่มตัวอย่างรู้จักและเข้าใจหน่วยเสียงทั้งในตำแหน่งต้นพยางค์และท้ายพยางค์ในภาษาไทยหรือไม่ และความสามารถในการอ่านออกเขียนได้ มีผลต่อความสามารถในการระบุหน่วยเสียงเหล่านั้นหรือไม่ อย่างไร

การทดสอบจะเริ่มจากการชักข้อมโดยการให้ตัวอย่างจำนวนหนึ่งจนกลุ่มตัวอย่างเข้าใจเสียงต้นพยางค์ (เสียงแรก) และ เสียงท้ายพยางค์ (เสียงท้าย) คืออะไร แล้วจึงเริ่มทดสอบจริงด้วยการถามลักษณะเดียวกับที่ใช้ในการชักข้อม คือการให้กลุ่มตัวอย่างฟังคำที่ผู้วิจัยพูดทีละคำ แล้วจึงระบุหน่วยเสียงต้นพยางค์หรือหน่วยเสียงท้ายพยางค์

คำที่ใช้ถามเพื่อให้กลุ่มตัวอย่างระบุหน่วยเสียงต้นพยางค์มีจำนวน 16 คำ (มาจากเสียงที่สามารถเกิดในตำแหน่งต้นพยางค์ในภาษาไทยทั้ง 21 เสียง) ส่วนคำที่ใช้ถามเพื่อให้กลุ่มตัวอย่างระบุหน่วยเสียงท้ายพยางค์มีจำนวน 16 คำ (มาจากเสียงที่สามารถเกิดในตำแหน่งท้ายพยางค์ 8 เสียง โดยไม่มีการทดสอบเสียงกักฐานกรณ์เส้นเสียงหรือ glottal stop /ʔ/)

การทดสอบเสียงท้ายพยางค์จะทดสอบทั้งเสียงท้ายพยางค์ที่ตรงกับรูปเขียนและเสียงท้ายพยางค์ที่ไม่ตรงกับรูปเขียน เนื่องจากในการศึกษานำร่องพบว่ากลุ่มตัวอย่างจำนวนหนึ่งนำรูปเขียนมาพิจารณาในการระบุเสียงท้ายพยางค์ เช่น ตอบว่า [k^h] เป็นเสียงท้ายพยางค์ของคำว่า “เมฆ” /mê:k/

กลุ่มตัวอย่างในช่วงอายุ 5 - 6 ปี ใช้เวลาในการทดสอบทั้งหน่วยเสียงต้นพยางค์และหน่วยเสียงท้ายพยางค์ประมาณ 8 - 10 นาที ส่วนกลุ่มตัวอย่างในช่วงอายุ 8 - 9 ปี ใช้เวลาในการทดสอบจริงประมาณ 6 - 8 นาที คำที่ใช้ในการทดสอบการระบุหน่วยเสียงทั้งต้นพยางค์และท้ายพยางค์แสดงไว้ในตารางที่ 3.3 และตารางที่ 3.4 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 3.3

แสดงคำต่างๆ ที่ใช้ทดสอบความสามารถของกลุ่มตัวอย่าง
ในการระบุหน่วยเสียงที่เกิดในตำแหน่งต้นพยางค์

ข้อ	ตัวอย่างที่ใช้ ชักซ้อมก่อน การทดลอง		ข้อ	คำที่ ใช้ถาม	เสียง เป้าหมาย ต้นพยางค์	ข้อ	คำที่ ใช้ถาม	เสียง เป้าหมาย ต้นพยางค์
ก.	ปาก	/p/	1.	เต่า	/t/	9.	ผม	/p ^h /
ข.	ไม้	/m/	2.	หอม	/h/	10.	ญาติ	/j/
ค.	ทอง	/t ^h /	3.	ตั้ง	/tɕ ^h /	11.	ฝน	/f/
ง.	ช้าง	/tɕ ^h /	4.	เล่น	/l/	12.	ร้อน	/r/
จ.	ยาย	/j/	5.	ซ้าย	/s/	13.	ตุ้	/t ^h /
ฉ.	ไข่	/k ^h /	6.	อิม	/ɽ/	14.	วัว	/w/
ช.	งาน	/ŋ/	7.	น้อง	/n/	15.	เหงา	/ŋ/
ซ.	อ่า	/ɽ/	8.	บ้าน	/b/	16.	แก่ง	/k/

ตารางที่ 3.4

แสดงคำต่างๆ ที่ใช้ทดสอบความสามารถของกลุ่มตัวอย่าง
ในการระบุหน่วยเสียงที่เกิดในตำแหน่งท้ายพยางค์

ข้อ	ตัวอย่างที่ใช้ ชักข้อมาก่อน การทดลอง		ข้อ	คำที่ ใช้ถาม	เสียง เป้าหมาย ท้าย พยางค์	ข้อ	คำที่ ใช้ถาม	เสียง เป้าหมาย ท้าย พยางค์
	เสียง	/ɲ/						
ก.	เสียง	/ɲ/	1.	ลิง	/ɲ/	9.	กอง	/ɲ/
ข.	ข้าว	/w/	2.	เงา	/w/	10.	เขี้ยว	/w/
ค.	เมฆ	/k/	3.	โชค	/k/	11.	ลูก	/k/
ง.	เนร	/n/	4.	เพ็ญ	/n/	12.	เดิน	/n/
จ.	คุย	/j/	5.	ไฟ	/j/	13.	ร้อย	/j/
ฉ.	โลก	/p/	6.	ชีพ	/p/	14.	แอบ	/p/
ช.	ผอม	/m/	7.	น้ำ	/m/	15.	หอม	/m/
ซ.	วัด	/t/	8.	บวช	/t/	16.	จืด	/t/

3) การแทนที่หน่วยเสียง (phoneme substitution)

การทดสอบเรื่องการแทนที่หน่วยเสียงประยุกต์มาจากการทดสอบของ Bialystok , Majumder and Martin (2003) เป็นการให้กลุ่มตัวอย่างแทนที่หน่วยเสียงพยัญชนะต้นพยางค์หรือพยัญชนะท้ายพยางค์ของคำหนึ่งในอีกคำหนึ่ง รวมทั้งสิ้น 10 ข้อ เกณฑ์ที่ใช้ในการคัดเลือกคำทดสอบนอกจากจะเป็นคำที่กลุ่มตัวอย่างเข้าใจแล้ว ยังเป็นคำที่มีหน่วยเสียงครอบคลุมพยัญชนะสระ และวรรณยุกต์ประเภทหลักๆ ในระบบเสียงภาษาไทย โดยคำที่ใช้ทดสอบในแต่ละข้อจะมีเสียงวรรณยุกต์อยู่ในระดับเดียวกัน

ในการทดสอบแต่ละข้อ ผู้วิจัยจะให้กลุ่มตัวอย่างฟังเสียงคำ 2 คำที่ต้องการนำมา แทนที่หน่วยเสียง ซึ่งคำทั้งสองนี้ผู้วิจัยเป็นผู้ออกเสียงเองทั้งสิ้น โดยสมมติว่าเป็นคำที่กบและสุนัข พุดออกมาตามลำดับ (ใช้ตุ๊กตากบและตุ๊กตาสุนัขเป็นอุปกรณ์ประกอบการทดลอง) คล้ายการใช้ ตุ๊กตากบและสุนัขเป็นตัวแทนหรือสัญลักษณ์ของการออกเสียงคำที่ต้องการให้มีการแทนที่หน่วย เสียงเหล่านี้ จากนั้นจึงให้กลุ่มตัวอย่างนำหน่วยเสียงต้นพยางค์ (เสียงแรก) ที่ได้ยินจากกบมา แทนที่หน่วยเสียงต้นพยางค์ที่ได้ยินจากสุนัข โดยมีการแสดงตัวอย่างการแทนที่หน่วยเสียงให้กลุ่ม ตัวอย่างดูจำนวนหนึ่งเพื่อชักชวนจนเกิดความเข้าใจ แล้วจึงเริ่มทดสอบจริง สำหรับการแทนที่ หน่วยเสียงท้ายพยางค์จะทำการทดสอบในลักษณะนี้เช่นกัน

การพิจารณาความถูกต้องของคำตอบจะพิจารณาเฉพาะหน่วยเสียงต้นพยางค์หรือ หน่วยเสียงท้ายพยางค์ที่มีการแทนที่เท่านั้น เช่น การแทนที่หน่วยเสียงท้ายพยางค์ของคำว่า *รำ* /ram/ ด้วยหน่วยเสียงท้ายพยางค์ของคำว่า *รอง* /ro:n/ คำเป้าหมายที่ได้ควรเป็นคำว่า *รัง* /raŋ/ หากกลุ่มตัวอย่างตอบว่า *ลัง* /laŋ/ จะถือว่าได้คะแนน เนื่องจากมีการแทนที่หน่วยเสียงท้าย พยางค์ได้ถูกต้อง

กลุ่มตัวอย่างอายุ 5 - 6 ปี ใช้เวลาในการทดสอบจริงประมาณ 14 - 15 นาที ส่วนกลุ่ม ตัวอย่างอายุ 8 - 9 ปี ใช้เวลาในการทดสอบจริงประมาณ 16 - 18 นาที คำต่างๆ ที่นำมาใช้ในการ ทดสอบการแทนที่หน่วยเสียงทั้งต้นและท้ายพยางค์แสดงไว้ในตารางที่ 3.5 และ ตารางที่ 3.6 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 3.5
แสดงคำต่างๆ ที่ใช้เพื่อทดสอบความสามารถของกลุ่มตัวอย่าง
ในการแทนที่หน่วยเสียงพยัญชนะต้นพยางค์

คำอธิบาย	ข้อ	คำที่ 1	คำที่ 2	คำเป้าหมาย			
ตัวอย่างที่ใช้ ชักข้อมาก่อน การทดลอง	ก.	ข้าง	/tɛ ^h á:n/	ค้อน	/k ^h ó:n/	ซ็อน	/tɛ ^h ó:n/
	ข.	กบ	/kòb/	เจ็บ	/tɛ̀ɛp/	เก็บ	/kɛ̀p/
วรรณยุกต์กลาง (mid tone)	1.	ชน	/tɛ ^h on/	ลิง	/lɪŋ/	ชิง	/tɛ ^h iŋ/
วรรณยุกต์ต่ำ (low tone)	2.	เปิด	/pɛ̀t/	แดด	/dɛ̀:t/	แปด	/pɛ̀:t/
วรรณยุกต์ลง (falling tone)	3.	เมฆ	/mɛ̀: k/	ยาก	/jâ:k/	มาก	/mâ:k/
วรรณยุกต์สูง (high tone)	4.	น้ำ	/ná:m/	ร้อง	/rɔ̀:ŋ/	น้อง	/nɔ̀:ŋ/
วรรณยุกต์ขึ้น (rising tone)	5.	ถึง	/t ^h ɯŋ/	หุง	/hũŋ/	ถุง	/t ^h ũŋ/

ตารางที่ 3.6
แสดงคำต่างๆ ที่ใช้เพื่อทดสอบความสามารถของกลุ่มตัวอย่าง
ในการแทนที่หน่วยเสียงพยัญชนะท้ายพยางค์

คำอธิบาย	ข้อ	คำที่ 1	คำที่ 2	คำเป้าหมาย			
ตัวอย่างที่ใช้ ชักข้อมาก่อน การทดลอง	ก.	ลม	/lom/	พิง	/p ^h iŋ/	พิมพ์	/p ^h im/
	ข.	แขน	/k ^h ǎ:n/	แสง	/sǎ:ŋ/	แสน	/sǎ:n/
วรรณยุกต์กลาง (mid tone)	1.	รอง	/rɔ̀:ŋ/	รำ	/ram/	รัง	/raŋ/
วรรณยุกต์ต่ำ (low tone)	2.	หยิบ	/jɪp/	เจ็ด	/tɛ̀ɛt/	เจ็บ	/tɛ̀ɛp/
วรรณยุกต์ลง (falling tone)	3.	สิ้น	/lɯ̀:ŋ/	ชอก	/sô:k/	ซ็อน	/sô:n/
วรรณยุกต์สูง (high tone)	4.	มด	/mót/	ปัก	/p ^h ák/	พัด	/p ^h át/
วรรณยุกต์ขึ้น (rising tone)	5.	แหวน	/wǎ:n/	خم	/k ^h ôm/	ขน	/k ^h ôn/

2) ด้านคำ (word awareness)

ด้านคำ มีการทดสอบ 2 แบบ คือ การทดสอบความเข้าใจในเรื่องการใช้คำลักษณนามในภาษาไทย และ การทดสอบความเข้าใจเรื่องความไม่สัมพันธ์กันระหว่างรูปคำและสิ่งอ้างอิง (referential arbitrariness) ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1) การทดสอบความเข้าใจในการใช้คำลักษณนามในภาษาไทย

คำลักษณนามที่ใช้ทดสอบเป็นคำที่เหมาะสมกับช่วงอายุซึ่งปรากฏในแบบเรียนของกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 15 คำ เป็นคำลักษณนามที่ใช้ถูกต้อง 5 คำ และ คำลักษณนามใช้ผิดไปจากมาตรฐานในภาษาไทยอีก 10 คำ คำลักษณนามที่ใช้ผิดเหล่านี้มีทั้งที่ผิดไปจากคำลักษณนามที่ถูกต้องในระดับที่มาก เช่น *เด็ก 4 ตัว* (ใช้คำว่า *ตัว* แทน *คน*) และคำที่ผิดไปจากคำลักษณนามที่ถูกต้องในระดับที่น้อย เช่น *ไข่หลายลูก* (ใช้คำว่า *ลูก* แทน *ฟอง*)

เกณฑ์ในการวัดว่าเป็นคำลักษณนามที่ใช้ผิดมากหรือน้อยพิจารณาจากความหมายของคำลักษณนามเหล่านั้น กล่าวคือ ความหมายของคำลักษณนามที่ใช้ผิดมากกับคำลักษณนามที่ถูกต้องจะแตกต่างกันมากกว่าความหมายของคำลักษณนามที่ใช้ผิดน้อยกับคำลักษณนามที่ถูกต้อง เช่น คำว่า *ตัว* ใน *เด็ก 4 ตัว* ซึ่งเป็นคำลักษณนามที่ใช้ผิดมากจะใช้กับสัตว์หรือสิ่งของเท่านั้น ไม่ใช้กับมนุษย์ จึงต่างจากคำลักษณนามจริงที่ใช้เป็นอย่างมาก ในขณะที่คำว่า *ลูก* ซึ่งใช้กับสิ่งที่มีรูปกลมๆ หรือยาวๆ หรือคล้ายคลึงกันจะมีความหมายใกล้เคียงกับคำลักษณนามจริงที่ใช้กับไข่ ซึ่งเป็นสิ่งที่มีลักษณะเป็นลูกกลมๆ ี่ๆ เช่นกัน

การทดสอบเริ่มจากการซักซ้อมให้กลุ่มตัวอย่างเข้าใจวิธีการประเมินและแก้ไขคำลักษณนามดังกล่าว แล้วจึงเริ่มทดสอบจริงโดยให้กลุ่มตัวอย่างดูภาพคน สัตว์ สิ่งของที่เป็นคำนามที่ละภาพพร้อมกับฟังคำอธิบายภาพ (ที่ประกอบด้วยคำลักษณนาม) จากผู้วิจัย แล้วจึงถามว่า คำลักษณนามที่ใช้เป็นคำที่ถูกต้องหรือไม่ ถ้าไม่ถูกต้อง ควรแก้ไขคำลักษณนามที่ผิดนั้นให้สอดคล้องเหมาะสมกับคำนามในภาพอย่างไร

กลุ่มตัวอย่างอายุ 5 - 6 ปี ใช้เวลาในการทดสอบจริงประมาณ 4 - 5 นาที ส่วนกลุ่มตัวอย่างอายุ 8 - 9 ปี ใช้เวลาในการทดสอบจริงประมาณ 2 - 3 นาที แบบทดสอบมีการคละกันแบบสุ่มโดยมีคำลักษณนามที่ใช้ทดสอบดังตารางที่ 3.7 และตารางที่ 3.8 ต่อไปนี้

ตารางที่ 3.7

แสดงคำนามและคำลักษณนามต่างๆ ที่ใช้ถูกต้อง เพื่อทดสอบความเข้าใจ

ของกลุ่มตัวอย่างในการใช้คำลักษณนาม

คำลักษณนามที่ถูกต้อง			คำลักษณนามที่ถูกต้อง		
ข้อ	คำนาม	คำลักษณนาม ที่ใช้ถ้าม	ข้อ	คำนาม	คำลักษณนาม ที่ใช้ถ้าม
1.	กระเป๋	ใบ	4.	ขา	ขา / ข้าง
2.	ลูกเจี๊ยบ	ตัว	5.	เสื้อ	ตัว
3.	เรือ	ลำ			

ตารางที่ 3.8

แสดงคำนามและคำลักษณนามต่างๆ ที่ใช้ไม่ถูกต้อง เพื่อทดสอบความเข้าใจ

ของกลุ่มตัวอย่างในการใช้คำลักษณนาม

คำลักษณนามที่ไม่ถูกต้อง				คำลักษณนามที่ไม่ถูกต้อง			
ข้อ	คำนาม	คำลักษณ นาม (ผิดไปมาก)	คำลักษณ นาม เป้าหมาย	ข้อ	คำนาม	คำลักษณนาม (ผิดไป ไม่มาก)	คำลักษณ นาม เป้าหมาย
ก.	นิ้วมือ (คำที่ใช้ ชักซ้อม)	ต้น	นิ้ว	ข.	หนังสือ (คำที่ใช้ ชักซ้อม)	ปีก	เล่ม
1.	สุนัข	ก้อน	ตัว	6.	กระจก	ใบ	บาน
2.	เด็ก	ตัว	คน	7.	ไข่	ผล	ฟอง/ลูก/ ใบ
3.	โทรทัศน์	ลูก	เครื่อง	8.	กล้วย	พวง	หวี

4.	พิน	แห่ง	ชี้	9.	ดินสอ	เส้น	แห่ง
5.	รถยนต์	หลัง	คัน	10.	ผ้าห่ม	แผ่น	ผืน

2) การทดสอบความไม่สัมพันธ์กันระหว่างรูปคำและสิ่งอ้างอิง(referential arbitrariness)

การทดสอบในเรื่องความไม่สัมพันธ์กันระหว่างรูปคำและสิ่งอ้างอิงเป็นการทดสอบว่ากลุ่มตัวอย่างเข้าใจคุณลักษณะที่สำคัญอย่างหนึ่งของภาษาคือ ลักษณะความไม่สัมพันธ์กันระหว่างรูปคำและสิ่งอ้างอิงหรือไม่ เนื่องจากผลการศึกษาที่ผ่านมา (Bialystok, 1988; Yelland, Pollard และ Mercuri, 1993) แสดงให้เห็นว่า เด็กกลุ่มที่มีภาวะสองภาษาจะมีความตระหนักรู้ในเรื่องนี้มากกว่าเด็กกลุ่มที่ไม่มีภาวะสองภาษา จากการศึกษาที่เด็กได้เรียนรู้คำในภาษาต่างๆ ที่ใช้เรียกสิ่งเดียวกัน ทำให้เด็กกลุ่มนี้เข้าใจในทันทีที่ว่า สิ่งของสิ่งหนึ่ง อาจมีชื่อเรียกได้หลายชื่อ ดังนั้น ชื่อที่ใช้เรียกสิ่งของชื่อใดชื่อหนึ่งจึงไม่จำเป็นต้องสัมพันธ์กับสิ่งของสิ่งนั้น

การทดสอบในประเด็นนี้จึงมีขึ้นเพื่อพิสูจน์ว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีภาวะสองภาษามีความตระหนักรู้ในเรื่องนี้มากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ไม่มีภาวะสองภาษาจริงหรือไม่ แบ่งการทดสอบออกเป็น 3 การทดสอบย่อย ดังต่อไปนี้

การทดสอบย่อยที่ 1

การทดสอบย่อยที่ 1 เป็นการทดสอบความเข้าใจเรื่องความไม่สัมพันธ์กันระหว่างรูปคำและสิ่งอ้างอิง เมื่อรูปคำที่ใช้ถามเป็นคำที่ไม่มีความหมายในภาษา (nonsense word) คำถามที่ใช้ถามในส่วนนี้มี 2 ข้อ คือ

(1) กลุ่มตัวอย่างจะสามารถเรียกดินสอว่า “เลลู” ได้หรือไม่ ทำไมจึงเรียกได้ และทำไมจึงเรียกไม่ได้

(คำตอบที่ถูกต้องคือ สามารถเรียกดินสอว่า “เลลู” ได้)

(2) กลุ่มตัวอย่างจะสามารถเรียกกระต่ายว่า “โบบี” ได้หรือไม่ ทำไมจึงเรียกได้ และทำไมจึงเรียกไม่ได้

(คำตอบที่ถูกต้องคือ สามารถเรียกกระต่ายว่า “โบบี” ได้)

คำถามทั้งสองนี้มีการใช้สิ่งอ้างอิงที่เป็นสิ่งไม่มีชีวิต (ข้อ 1) และสิ่งมีชีวิต (ข้อ 2) เนื่องจากผู้วิจัยเชื่อว่ากลุ่มตัวอย่างอาจมองการเปลี่ยนชื่อสิ่งมีชีวิตว่ามีความเป็นไปได้มากกว่าการเปลี่ยนชื่อสิ่งไม่มีชีวิต

กลุ่มตัวอย่างในช่วงอายุ 5 – 6 ปีใช้เวลาในการทดสอบประมาณ 2 - 3 นาที และกลุ่มตัวอย่างในช่วงอายุ 8 – 9 ปี ใช้เวลาในการทดสอบประมาณ 2 - 3 นาที เช่นกัน

การทดสอบย่อยที่ 2

การทดสอบย่อยที่ 2 เป็นการทดสอบที่ดัดแปลงมาจาก Ianco – Worrall (1972) และ Osherson and Markman (1975) ซึ่งเป็นการทดสอบความเข้าใจเรื่องความไม่สัมพันธ์กันระหว่างรูปคำและสิ่งอ้างอิง เมื่อรูปคำที่ใช้ถามเป็นคำที่มีความหมายในภาษา การทดสอบนี้ผู้วิจัยจะให้กลุ่มตัวอย่างสมมติว่าตนเองสามารถเปลี่ยนชื่อสิ่งของใดๆ ก็ได้ จากนั้นผู้วิจัยจึงเริ่มถามว่า

(1) กลุ่มตัวอย่างจะสามารถเรียก “พระอาทิตย์” ว่า “พระจันทร์” และเรียก “พระจันทร์” ว่า “พระอาทิตย์” ได้หรือไม่ เมื่อได้คำตอบจึงถามต่อว่า ทำไมจึงเปลี่ยนชื่อได้ และทำไมจึงเปลี่ยนไม่ได้

(คำตอบที่ถูกต้องคือ เราสามารถเรียก “พระอาทิตย์” ว่า “พระจันทร์” และเรียก “พระจันทร์” ว่า “พระอาทิตย์” ได้)

กลุ่มตัวอย่างที่ตอบว่าไม่สามารถเปลี่ยนชื่อได้จะถูกขอให้ตอบคำถามอีกครั้ง โดยสมมติเงื่อนไขให้กลุ่มตัวอย่างฟังว่า ถ้าทุกคนในโลกเห็นด้วยกับการเปลี่ยนชื่อดังกล่าวแล้ว เราทุกคนจะสามารถเปลี่ยนชื่อพระอาทิตย์กับพระจันทร์ได้ และทุกสิ่งในโลกก็สามารถเปลี่ยนชื่อได้ เมื่อกลุ่มตัวอย่างเริ่มยอมรับเงื่อนไขดังกล่าวแล้ว จึงถามใหม่ว่า

(2) ตอนนี้สมมติว่าทุกคนในโลกเห็นด้วยกับการเปลี่ยนชื่อ และตกลงเรียก “พระอาทิตย์” ว่า “พระจันทร์” และ เรียก “พระจันทร์” ว่า “พระอาทิตย์” แล้ว กลุ่มตัวอย่างจะเรียกสิ่งที่อยู่บนท้องฟ้าในเวลาที่เราเข้านอนว่าอะไร

(คำตอบที่ถูกต้องคือ เราจะเรียกสิ่งที่อยู่บนท้องฟ้าในเวลาที่เราเข้านอนว่า “พระอาทิตย์”)

เมื่อได้คำตอบแล้ว กลุ่มตัวอย่างจะต้องอธิบายว่า

(3) ท้องฟ้าจะมีลักษณะเป็นอย่างไรเมื่อตอนที่กลุ่มตัวอย่างเข้านอน

(คำตอบที่ถูกต้องคือการบรรยายถึงท้องฟ้ายามค่ำคืน)

ตัวอย่างในช่วงอายุ 5 – 6 ปีใช้เวลาในการทดสอบขั้นที่ 2 นี้ประมาณ 4 - 5 นาที ส่วนกลุ่มตัวอย่างในช่วงอายุ 8 – 9 ปี ใช้เวลาในการทดสอบประมาณ 3 - 4 นาที

การทดสอบย่อยที่ 3

การทดสอบย่อยที่ 3 เป็นวิธีการทดสอบที่ดัดแปลงมาจาก Osherson และ Markman (1975) วิธีการทดสอบคือ ผู้วิจัยจะให้กลุ่มตัวอย่างดูภาพสัตว์หรือสิ่งของ แล้วจึงถามว่า หากกลุ่ม

ตัวอย่างสามารถเปลี่ยนคำเรียกชื่อสัตว์หรือสิ่งของในภาพได้ สัตว์หรือสิ่งของเหล่านั้นจะมีคุณลักษณะหรือคุณสมบัติเปลี่ยนแปลงไปตามชื่อใหม่ที่ได้กำหนดไว้หรือไม่ โดยมีการแสดงตัวอย่างการตอบที่ถูกต้องให้กลุ่มตัวอย่างดู 1 ข้อ เพื่อเป็นการชักจูงให้กลุ่มตัวอย่างเข้าใจเงื่อนไขของสิ่งที่ต้องการถาม คำถามที่ใช้ในการแสดงตัวอย่างคือ

ภาพสุนัข คำถาม: เราจะเรียกสัตว์ตัวนี้ว่า “แมว” ได้หรือไม่ ถ้าได้ มันจะร้องอย่างไร

(คำตอบคือ เราสามารถเรียกสิ่งที่เห็นในภาพว่า “แมว” ได้ และมันจะยังคงร้องไห้อีก

ตามคุณสมบัติของสุนัขอยู่เช่นเดิม)

คำถามอื่นๆ ที่ใช้ทดสอบเรื่องความไม่สัมพันธ์กันระหว่างรูปคำและสิ่งอ้างอิง มีดังนี้

1. ภาพรถยนต์ คำถาม: เราจะเรียกสิ่งสิ่งนี้ว่า “เรือ” ได้หรือไม่ ถ้าได้ มันควรอยู่บนบกหรือในน้ำ

(คำตอบคือ เราสามารถเรียกสิ่งที่เห็นในภาพว่า “เรือ” ได้ และมันก็ยังคงเป็นพาหนะที่ใช้บนบกตามคุณสมบัติของรถยนต์อยู่เช่นเดิม)

2. ภาพใบไม้ คำถาม: เราจะเรียกสิ่งสิ่งนี้ว่า “หิมะ” ได้หรือไม่ ถ้าได้ มันควรมีสีอะไร

(คำตอบคือ เราสามารถเรียกสิ่งที่เห็นในภาพว่า “หิมะ” ได้ และมันก็ยังคงมีสีเขียวตามคุณสมบัติของใบไม้อยู่เช่นเดิม)

3. ภาพเงาะ คำถาม: เราจะเรียกผลไม้เหล่านี้ว่า “มะนาว” ได้หรือไม่ ถ้าได้ มันควรมีรสชาติอย่างไร

(คำตอบคือ เราสามารถเรียกสิ่งที่เห็นในภาพว่า “มะนาว” ได้ และมันก็ยังคงมีรสหวานตามคุณสมบัติของเงาะอยู่เช่นเดิม)

กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มใช้เวลาในการทดสอบจริงประมาณ 3 - 4 นาที

ในการทดสอบทั้งสามขั้นตอนนี้จะมีการเน้นย้ำว่าสิ่งที่ถามเป็นแค่การเล่นเกมนเท่านั้น พร้อมทั้งชี้แจงให้กลุ่มตัวอย่างเข้าใจอย่างชัดเจนว่า คำถามหรือเงื่อนไขที่ใช้ถามเป็นแค่การสมมติขึ้นมาในสถานการณ์นั้นๆ ไม่ใช่เรื่องจริงหรือข้อเท็จจริงที่กลุ่มตัวอย่างจะต้องจดจำไปใช้ในชีวิตจริง ดังนั้น เมื่อถามคำถามในประเด็นเรื่องความไม่สัมพันธ์กันระหว่างรูปคำและสิ่งอ้างอิงครบทุกข้อแล้ว จะมีการเฉลยคำตอบและอธิบายถึงข้อเท็จจริงที่ถูกต้องซึ่งปรากฏในเนื้อหาหรือคำถามที่ได้ถามหรือให้ข้อมูลแก่กลุ่มตัวอย่าง

3) ด้านโครงสร้างประโยคและความหมาย (syntactic and semantic awareness)

การทดสอบด้านโครงสร้างประโยคและความหมาย เป็นการทดสอบความสามารถในการวิเคราะห์ และแก้ไขโครงสร้างประโยคและความหมายที่ผิดปกติ ซึ่งประยุกต์มาจากวิธีของ Galambos and Goldin – Meadow (1990) (อ้างถึงใน Bialystok, 2001)

การทดสอบทำโดยให้กลุ่มตัวอย่างพิจารณาจากภาพเพื่อตัดสินว่าประโยคที่ได้ยินในชั้นที่ 1 นั้น ผิดไวยากรณ์หรือไม่ และในชั้นที่ 2 ถ้าผิดควรแก้ไขอย่างไร ทั้งสองขั้นตอนเป็นการใช้ความสามารถในการตระหนักรู้เชิงอภิภาษาด้านโครงสร้างประโยคและความหมายที่เรียงจากกิจกรรมที่ง่ายไปยากตามลำดับ กลุ่มตัวอย่างที่มีความตระหนักรู้เชิงอภิภาษาด้านโครงสร้างประโยคจะสามารถบอกได้ว่าประโยคที่ได้ยินสอดคล้องกับความหมายของภาพที่ให้ดูหรือไม่ และสามารถแก้ไขประโยคให้ถูกต้องตามความหมายของภาพได้

กลุ่มตัวอย่างใช้เวลาในการทดสอบจริงประมาณ 5 นาที ประโยคที่ใช้ทดสอบมีการถามคละกันแบบสุ่มจำนวนทั้งสิ้น 23 ประโยค การทดสอบมีการชักชวนให้กลุ่มตัวอย่างเข้าใจวิธีการประเมินและแก้ไขการเรียงประโยคหรือความหมายที่ผิดดังกล่าว แล้วจึงเริ่มทดสอบจริงแบบทดสอบที่ใช้ในการทดสอบด้านโครงสร้างประโยคและความหมายแสดงไว้ในตาราง 3.9 ตารางที่ 3.10 และตารางที่ 3.11 ดังนี้

ตารางที่ 3.9

แสดงประโยคที่มีการเรียงลำดับถูกต้องทั้งด้านโครงสร้างและความหมายที่ใช้ในการทดสอบความเข้าใจเรื่องโครงสร้างประโยคและความหมายของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อ	โครงสร้างประโยคที่มีการเรียงลำดับถูกต้อง
1.	ผู้หญิงนั่ง
2.	ทหารถือปืน
3.	เด็ก ๆ วิ่ง
4.	ราชสีห์จับหนู
5.	แม่เข็ดตัวลูก
6.	ผู้ชายเปิดตู้เย็น

7.	แม่ค้าพายเรือ
8.	เด็กๆ ถือธงชาติ

ตารางที่ 3.10

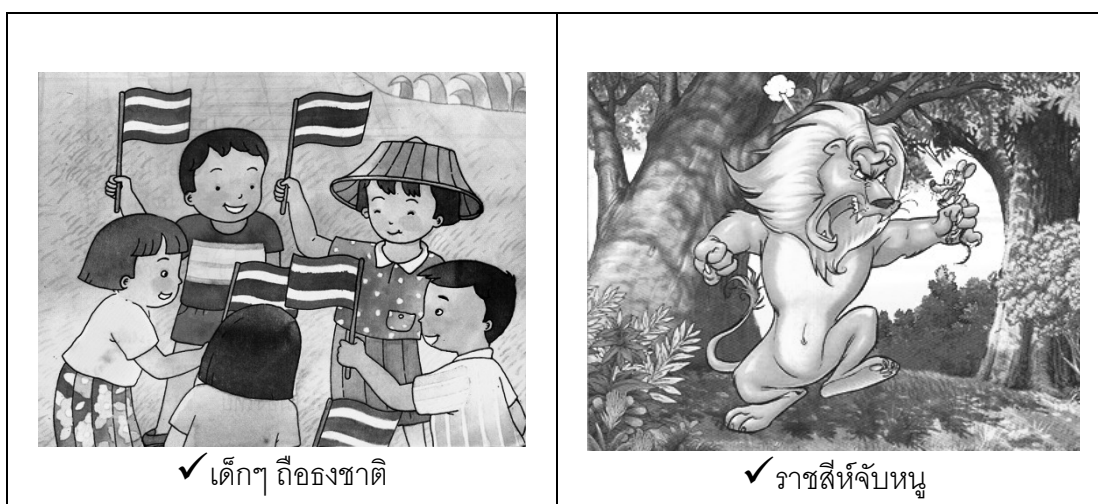
แสดงโครงสร้างประโยคที่มีการเรียงลำดับผิดในรูปแบบต่างๆ ซึ่งใช้ทดสอบความเข้าใจ
เรื่องโครงสร้างและความหมายในประโยคของกลุ่มตัวอย่าง

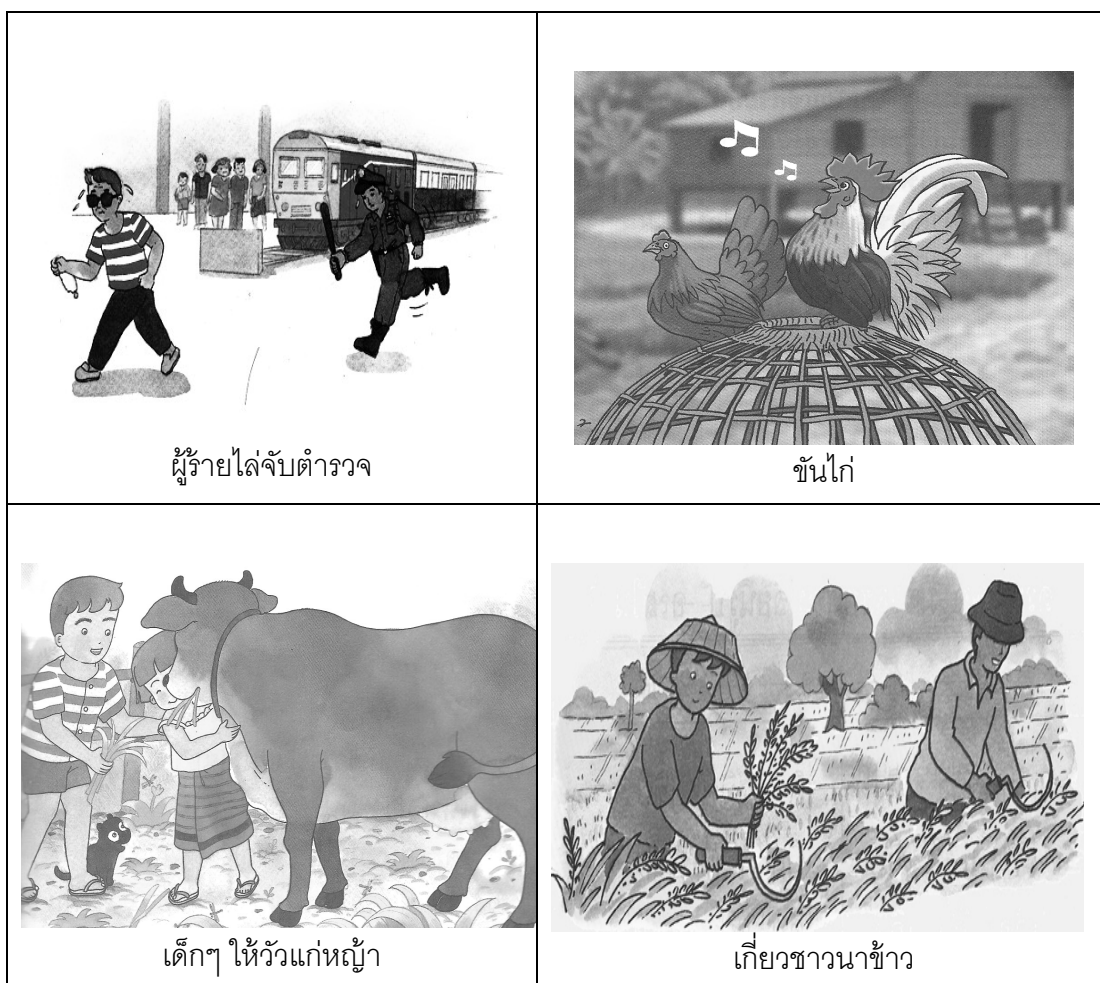
โครงสร้างประโยคที่ผิดในด้านโครงสร้างหรือความหมาย			
คำอธิบาย	ข้อ	ประโยคที่ผิดโครงสร้าง หรือความหมาย	ประโยคเป้าหมาย
ตัวอย่างที่ ใช้ชักข้อม ก่อนการทดลอง	ก.	<u>ขโมย</u> ไล่จับ <u>สุนัข</u>	สุนัขไล่จับขโมย
	ข.	<u>วาด</u> เด็ก <u>ภาพ</u>	เด็กวาดภาพ
	ค.	<u>แต่ง</u> โม <u>ผ้า</u> ผู้ <u>หญิง</u>	ผู้หญิง <u>ผ้า</u> แต่ง <u>โม</u>
ประธานและกรรม สลบที่กันแบบ เป็นไปได้ทั้งโครงสร้าง และความหมาย (semantically and syntactically possible)	1.	<u>คน</u> ใช้ <u>ตรวจ</u> หม <u>อ</u>	หมอ <u>ตรวจ</u> คน <u>ใช้</u>
	2.	<u>ผู้</u> ร้ายไล่จับ <u>ตำรวจ</u>	ตำรวจไล่จับ <u>ผู้</u> ร้าย
ประธานและกรรม สลบที่กันแบบเป็นไปได้ ทางโครงสร้างแต่เป็นไปได้ ไม่ได้ทางความหมาย (syntactically possible but semantically impossible)	3.	<u>หน้า</u> ต่าง <u>เช็ด</u> เด็ก <u>ชาย</u>	เด็ก <u>ชาย</u> เช็ด <u>หน้า</u> ต่าง
	4.	<u>ถุง</u> เท้าใส่ <u>เด็ก</u> ชาย	เด็ก <u>ชาย</u> ใส่ <u>ถุง</u> เท้า
ประธานและกรรมกริยา สลบที่กัน	5.	<u>เกี่ยว</u> ชาว <u>นา</u> ช <u>้าว</u>	ชาว <u>นา</u> เกี่ยว <u>ช</u> ้าว
	6.	<u>ล้าง</u> เด็ก <u>ชาย</u> จ <u>าน</u>	เด็ก <u>ชาย</u> ล้าง <u>จ</u> าน
ประธานและกรรมกริยา สลบที่กัน	7.	<u>ขัน</u> ใ <u>ก่</u>	ใ <u>ก่</u> ขัน
	8.	<u>นอน</u> หลับ <u>เด็ก</u> ชาย	เด็ก <u>ชาย</u> นอน <u>หลับ</u>

กรรมตรงและกรรมรอง สลับทึ่กัน	9.	เด็กๆ ให้วัวแก่หญ้า	เด็กๆ ให้หญ้าแก่วัว
	10.	เด็กหญิงให้ไก่อาหาร	เด็กหญิงให้อาหารไก่
มีคำว่า ที่ (ประพันธ สรรพนาม) เพิ่มเข้ามา	11.	ผู้ชายอ่านหนังสือที่อยู่บน เก้าอี้	ผู้ชายอ่านหนังสืออยู่บน เก้าอี้
เปลี่ยนส่วนที่ขยายกรรม ไปขยายประธาน	12.	เด็กหญิงที่อยู่บนกิ่งไม้ยื่น มองนก	เด็กหญิงยื่นมองนกที่อยู่บน บนกิ่งไม้
ความหมายของคำนาม คำกริยาเปลี่ยนไป	13.	แมวขย้านายพราน	เสือขย้านายพราน
	14.	เด็กชายเขียนหนังสือ	เด็กชายอ่านหนังสือ
	15.	ชายแก่รดน้ำต้นไม้	ชายแก่รดน้ำต้นไม้

ตารางที่ 3.11

แสดงตัวอย่างภาพที่ใช้ประกอบการพิจารณาร่วมกับประโยคที่มีการเรียงโครงสร้างหรือ
ความหมายแบบต่างๆ เพื่อทดสอบความเข้าใจเรื่องโครงสร้างและความหมาย
ของกลุ่มตัวอย่าง (✓ แสดงประโยคที่มีการเรียงลำดับ
โครงสร้างและความหมายถูกต้อง)

3.3.2 เครื่องบันทึกเสียง

ในการบันทึกคำตอบของกลุ่มตัวอย่าง นอกจากผู้วิจัยจะทำการจดบันทึกคำตอบคร่าวๆ ของกลุ่มตัวอย่างแล้ว ผู้วิจัยยังใช้เครื่องบันทึกเสียง MP 3 (Sony Walkman) ซึ่งวางไว้ใกล้กับทั้งผู้วิจัยและกลุ่มตัวอย่าง

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

1) ผู้วิจัยนำคำตอบของกลุ่มที่ได้จากการจดบันทึกและเครื่องบันทึกเสียงมาเขียนเรียบเรียงแยกประเภทกลุ่มตัวอย่างในแต่ละช่วงอายุและแต่ละหลักสูตร เมื่อได้ข้อมูลแล้ว ผู้วิจัยพิจารณาคำตอบเหล่านั้นว่าถูกต้องหรือไม่ถูกต้อง และให้คะแนนของคำตอบแต่ละข้อตามเกณฑ์ที่

ได้กำหนดไว้ในเอกสารที่บันทึกข้อมูลภาษาของกลุ่มตัวอย่าง (รายละเอียดของคะแนนอยู่ในบทที่ 4, บทที่ 5, และบทที่ 6)

2) ในประเด็น ผลการทดสอบจำแนกตามกลุ่มตัวอย่าง ได้นำคะแนนทั้งหมดในแต่ละแบบทดสอบมาหาค่าเฉลี่ยเป็นค่าร้อยละ และคำนวณทางสถิติโดยใช้สถิติทดสอบแบบ *t-test* เพื่อวิเคราะห์หาค่าความแตกต่างของข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่มทั้งความแตกต่างในด้านแผนการศึกษา (กลุ่มที่ศึกษาหลักสูตรปกติและกลุ่มที่ศึกษาหลักสูตรนานาชาติ) และความแตกต่างในด้านช่วงอายุ (กลุ่มอายุ 5 - 6 ปีและกลุ่มอายุ 8 - 9 ปี) ว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญหรือไม่ อย่างไร

ผลการศึกษาได้แสดงเป็นค่าร้อยละของคะแนนเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) จำแนกตามตัวแปรของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งค่าเฉลี่ยดังกล่าวแสดงเป็นค่าร้อยละเพื่อให้สอดคล้องกับค่าร้อยละของคะแนนเฉลี่ยที่จะเสนอในหัวข้อผลการทดสอบจำแนกตามคำถาม ในขณะที่ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็นค่าที่ได้จากคะแนนเฉลี่ยจริงที่ยังมิได้ผ่านการแปลงให้เป็นค่าร้อยละแต่อย่างใด

3) ในประเด็น ผลการทดสอบจำแนกตามคำถาม และประเด็น คำตอบและการแก้ไขของกลุ่มตัวอย่าง ได้นำค่าที่ได้ในแต่ละคำถามของกลุ่มตัวอย่างมาหาค่าร้อยละเพื่อดูว่ากลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่ม (จำแนกตามหลักสูตรและช่วงอายุ) มีคะแนนและคำตอบในแต่ละข้อแตกต่างกันอย่างไร การเปรียบเทียบแตกต่างกันไปตามแบบทดสอบ ดังนี้

3.1) แบบทดสอบด้านเสียงสัมผัสสระ-พยัญชนะท้ายพยางค์ / วรรณยุกต์ของคำ เปรียบเทียบคะแนนและคำตอบในส่วนที่เป็นเรื่องเสียงสัมผัสสระ-พยัญชนะท้ายพยางค์ และส่วนที่เป็นเรื่องเสียงวรรณยุกต์

3.2) แบบทดสอบด้านการระบุหน่วยเสียง เปรียบเทียบคะแนนและคำตอบของกลุ่มตัวอย่างในการระบุหน่วยเสียงต้นพยางค์และการระบุหน่วยเสียงท้ายพยางค์ นอกจากนี้ยังเปรียบเทียบการระบุหน่วยเสียงเสียงต้นพยางค์และเสียงท้ายพยางค์ในแต่ละข้อ ว่าเสียงที่มีคุณสมบัติ (ฐานกรณ์และประเภทของเสียง) ต่างกัน คำตอบจะต่างกันหรือไม่ อย่างไร

3.3) แบบทดสอบด้านการแทนที่หน่วยเสียง เปรียบเทียบคะแนนของกลุ่มตัวอย่างในการแทนที่หน่วยเสียงต้นพยางค์และการแทนที่หน่วยเสียงท้ายพยางค์ และเปรียบเทียบในแต่ละข้อว่าค่าที่มีระดับเสียงวรรณยุกต์ต่างกันมีผลต่อการแทนที่หน่วยเสียงต้นพยางค์และหน่วยเสียงท้ายพยางค์หรือไม่ อย่างไร

3.4) แบบทดสอบด้านความเข้าใจในการใช้คำลักษณนาม เปรียบเทียบคะแนน และคำตอบของกลุ่มตัวอย่างในการพิจารณาว่าคำลักษณนามที่ให้ไปเป็นคำที่ถูกต้องหรือไม่ และหากไม่ถูกต้องแล้ว กลุ่มตัวอย่างแก้ไขการใช้คำลักษณนามเหล่านั้นอย่างไร โดยเปรียบเทียบระหว่างคำลักษณนามที่มีการใช้ถูกต้องอยู่แล้วและคำลักษณนามที่มีการใช้ผิดซึ่งมีทั้งแบบที่ผิดไปจากคำลักษณนามที่ถูกต้องมากและแบบที่ผิดไปจากคำลักษณนามที่ถูกต้องน้อย

3.5) แบบทดสอบด้านความไม่สัมพันธ์กันระหว่างรูปคำและสิ่งอ้างอิง เลดู – โบบี้ เปรียบเทียบคะแนน คำตอบ และการให้เหตุผลของกลุ่มตัวอย่างในข้อที่มีการนำคำที่ไม่มี ความหมายมาใช้เรียกสิ่งไม่มีชีวิตและสิ่งมีชีวิต

3.6) แบบทดสอบด้านความไม่สัมพันธ์กันระหว่างรูปคำและสิ่งอ้างอิง Sun – Moon เปรียบเทียบคะแนน คำตอบ และการให้เหตุผลของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละขั้นตอนและเงื่อนไขของแบบทดสอบ

3.7) แบบทดสอบด้านความไม่สัมพันธ์กันระหว่างรูปคำและสิ่งอ้างอิง Dog - Cat เปรียบเทียบคะแนน คำตอบ และการให้เหตุผลของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละข้อว่า สิ่งของที่แตกต่างกันมีผลต่อความตระหนักรู้ในด้านความไม่สัมพันธ์กันระหว่างรูปคำและสิ่งอ้างอิงหรือไม่

3.8) แบบทดสอบด้านโครงสร้างประโยคและความหมาย เปรียบเทียบคะแนน และคำตอบของกลุ่มตัวอย่างในการพิจารณาว่าประโยคที่ให้มามีโครงสร้างและความหมายถูกต้องหรือไม่ และหากไม่ถูกต้อง กลุ่มตัวอย่างแก้ไขโครงสร้างและความหมายเหล่านั้นอย่างไร โดยเปรียบเทียบระหว่างโครงสร้างประโยคและความหมายที่มีการใช้ถูกต้องอยู่แล้วและโครงสร้าง ประโยคและความหมายที่ผิด นอกจากนี้ยังเปรียบเทียบคะแนนและคำตอบของกลุ่มตัวอย่างตาม โครงสร้างประโยคและความหมายรูปแบบต่างๆ กัน